СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 5. Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 8. січня, 1926.

VOL. XXXIV. No. 5. Jersey City, N. J., Friday, January 8. 1926. TREE CENTS

Вуглеві переговори ще не дають висліду.

НЬЮ ЙОРК, 5. січня. — Нині передполуднем почалися наново переговори межи представниками вуглевих підприємств та представниками майнерської юнії, які були перервані перед Новим Роком. Конференція знова відбувалася в Юніон Ліг Клоб.

Наради тревали пять годин, і майже весь час оберталися довкола питання арбітрації. Обі сторони знова показалися невступчивими, і конференцію відложено на завтра, не доконавши нічого. Полагодженне вуглевого страйку, котрий отсе перейшов уже в пятий місяць свого існования, нині так ще далеко, як воно було на початку страйку.

Перед конференцією зявилася делегація проповідників протестантських церков зі Скрентону й околиці, яка в імени своїх віроісповідних громад просила учасників конференції довести до як найскоршої згоди. Бесідник делегації казав, що протестантські церкви вже не мають більше фондів на дальшу допомогу для майнерів, які потерпіли через страйк. Делегація не предкладала від себе ніякого пляну, як покінчити страйк.

Нюйорський стейтовий губернатор Ал. Смит, котрого нюйорські юнії просили довести до згоди в углевім промислі, ще не дав ніякої заяви про сю прозьбу.

НАПАД БЕЗРОБІТНИХ НА КРАМНИЦІ.

ГЛЕЙС БЕЙ, Нова Шкотія, 4. січня. — Громада безробітних майнерів та їх жінок і дітий напала нині в ночі на крамниці поживи в сьому місті та в Ню Абердині.

Заки полиція наспіла на місце подій, обрабовано пять крамниць. Мейор міста Глейс Бею, що стояв на чолі поліції, не вживав сили, але спокійно переконував нападаючих, щоби вони розійшлися домів, обіцюючи їм поміч від міста. Громада розійшлася сейчас без ніякого спротиву.

ЗНОВА ВБИЙСТВО НА ТЛІ ПРОГИБІЦІ.

БОФАЛО, 5. січня. — Двох нанятих громил напало на Ст. Опіяна та вбило його кількома вистрілами з револьверів. Опіян згинув на місци, бо одна куля, яка попала йому в плечі, дійшла аж до серця.

Се вже друге вбийство наглої протягом, видно з помсти за якусь зраду спільників. Вчора вбито одного чоловіка, а розбишаки мали відпрожуватися, що сему ще не конець.

ЗГОРІЛО 10,000 МІШКІВ ЦУКРУ.

НЮ ЙОРК, 5. січня. — В магазинах корабля Кронберга, що стояв коло причалу цукрового підприємства Ворена в Еджвотері, в стейті Ню Джерзі, зайнявся нерафінований цукор. Доперва по цілоденній боротьбі з огнем удалося вгасити огонь. До того часу однак згоріло 10,000 міхів цукру.

ВИДЕРЖАЛИ 14 ДНІВ У ГОРЮЧІЙ МАЙНІ.

ГВІЛИНГ, Вест Верджінія, 5. січня. — Підчас прочищування хідників копальні мягкого вугля, обвалених підчас копальняного пожару, що там случився 14 днів тому назад, робітники на своє здивование найшли 2 живі коні та 1 мула. Хоча довкола звірят шалів пожар, котрий залушив 9 робітників, звірята вратувалися завдяки тому, що обвал заткав сей переділ, де вони в часі вибуху припадково находилися, так щільно, що огонь із зовні до середини добутися не мі. Зголоднілі звірята підтримували своє життя в сей спосіб, що огризали кору з деревляних стовпів, що підпирають повалу копальні.

СМЕРТЬ ЧЕРЕЗ ОПЕРАЦІЮ ГОРЛЯНИХ ЖЕЛЕЗ.

НЮ ЙОРК, 5. січня. — Хазяйка одного мешкання найшла в одній зі своїх комнат трупа свого „бордера", 38-літного Алека Дарлингтона. Поліційне слідство виказало, що кілька днів тому покійний піддався операції горляних („микдалевих") желез („тонсилз") в одному місцевому шпитали, та що звідти його випущено домів на слідуючий день по операції. Судовий лікар каже, що причиною смерти було затроєння крови, яке розвинулося з недбалого обходження хорого з раною.

ПЯТНУЮТЬ КУ-КЛАКС-КЛЕНА.

НЮ ГЕЙВЕН, Конетикат, 5. січня. — Шістьсот місцевих Кленсменів, які виступили з Ку-Клакс-Клена, видали публичну заяву в справі свого виступлення, і в ній пятнують Клена як неамериканську інституцію, бо вона посвячується дикій нагінці проти немійних собі віроісповідань, як проти католиків і жидів. Заява закидає далі, що Клен се організований обмай.

КОЛИШНЯ РАБИНЯ ВИПРОЦЕСУВАЛА ЧВЕРТЬ-МІЛІОНОВИЙ СПАДОК.

ВАШИНГТОН, 5. січня. — Елен Дейвис, 80-літна Муринка, яка була в своїй молодости рабинею, виграла нині процес проти спадкоємців свого колишнього пана, котрий записав їй в своїм тестаменті чверть міліона долярів. Стара Муринка позивала на тій основі, що її син в сином південного мілїонера Гюза, котрий зробив сей запис. Син сей виграв рівночасно другу чвертку мілїона.

ГОЛОС РІДНОЇ ЗЕМЛІ.

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ!

НАБЛИЖАЄТЬСЯ СВІТЛИЙ ПРАЗНИК РІЗДВА ХРИСТОВОГО. В ЧАСІ, КОЛИ ВИ ТАМ А МИ ТУТ ЗАСЯДЕМО ДО СВЯТОЇ ВЕЧЕРІ, ПРОСИМО ВАС О ОДНО: НА ХВИЛЬКУ ПОДИНЬТЕ ДУМКОЮ ДАЛЕКО — ГЕНЬ ЗА МОРЕ, У РІДНИЙ МНОГОСТРАДАЛЬНИЙ КРАЙ, ДЕ ЛЕЖАТЬ КОСТИ ВАШИХ ПРЕДКІВ.

СУМНА БУДЕ У НАС СЬОГО РОКУ СВЯТА ВЕЧЕРЯ. ІЗНЕМІГСЯ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД, ВИСНАЖЕНИЙ ДО КРАЮ. ТА БІЛЬШЕ ЯК МАТЕРІЯЛЬНИМИ НЕДОСТАТКАМИ І ЗЛИДНЯМИ ТРИВОЖИТЬСЯ ВІН БУДУЧНОСТЮ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ.

ІСТНОВАННЕ РІДНОЇ ШКОЛИ ЗАГРОЖЕНЕ. ІЗЗА ГОЛОДОВОЇ КАТАСТРОФИ І ПОЛЬСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ, А СЛІДОМ ЗА СИМ І ВИСНАЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА, В КАТАСТРОФАЛЬНИЙ СПОСІБ ЗМЕНШИЛАСЬ ЖЕРТВЕННІСТЬ СТАРОГО КРАЮ. СТОЇМО ПЕРЕД КОНЕЧНОСТЮ ЗАМКНЕННЯ ДЕЯКИХ ПРИВАТНИХ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ. ТОМУ НЕОДНА ДИТИНА БУДЕ СУМНОЮ ПРИ СВЯТІЙ ВЕЧЕРІ. ВОНА НЕ ЗНАЄ, ЧИ ВЕРНЕТЬСЯ ЩЕ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ...

ДОРОГІ БРАТТЯ І СЕСТРИ: — ВИ КІСТЬ З НАШОЇ КОСТИ, КРОВ З НАШОЇ КРОВИ. ЯКЩО У ВАШИХ СЕРЦЯХ ЖЕВРІЄ ЩЕ ЛЮБОВ ДО МАЛИХ, БОСИХ СЕЛЯНСЬКИХ І ДО ОБДЕРТИХ, БЛІДИХ РОБІТНИЧИХ ДІТЕЙ УКРАЇНСЬКИХ, ТО НЕ ЖАЛУЙТЕ НІЯКОЇ ЖЕРТВИ А ПОМОЖІТЬ РІДНІЙ ШКОЛІ У ВЕЛИКІЙ ПОТРЕБІ.

ПРИЗНАЧІТЬ ВСЮ КОЛЯДУ ІВСІ ЗІБРКИ МІСЯЦЯ СІЧНЯ НА РІДНУ ШКОЛУ! ПРИСТУПАЙТЕ САМІ В ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА І ПРИЄДНУЙТЕ РІДНИХ І ЗНАКОМИХ!

МИ ВІРИМО, ЩО ПРИ ДОПОМОЗІ НАШИХ ЗАМОРСЬКИХ БРАТІВ І СЕСТЕР НЕ ТІЛЬКИ ЗБЕРЕЖЕМО НАШІ ДОТЕПЕРІШНІ НАДБАННЯ НА ПОЛІ ШКІЛЬНИЦТВА: 26 НАРОДНІХ ШКІЛ, 11 ЗАХОРОНОК, 5 УЧИТЕЛЬСЬКИХ СЕМИНАРІЙ, 11 ГІМНАЗІЙ, 4 БУРСИ, 1 ТОРГОВЕЛЬНУ ШКОЛУ, 1 ТКАЦЬКУ, 4 ФАХОВІ ДОПОВНЮЮЧІ ШКОЛИ, 1 КУРС ТЕРМІНАТОРІВ, КУРСИ НЕГРАМОТНИХ І ЧИСЛЕННІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА, — АЛЕ І ПОШИРИМО ДІЯЛЬНІСТЬ РІДНОЇ ШКОЛИ. СЕ НАШ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБОВЯЗОК. ПІВ МІЛІОНА УКРАЇНСЬКОЇ ДІТВОРИ АБО ЗОВСІМ ПОЗБАВЛЕНА НАУКИ В ШКОЛІ АБО ХОДИТЬ ДО ЧУЖИХ ШКІЛ. МИ МУСИМО ДАТИ ІЙ РІДНУ УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ!

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ТОВАРИСТВА РІДНА ШКОЛА:

БР. ЯНІВ, голова; АНТІН ГАВРИЛКО, секретар.

(Печать).

КЛЕН РОЗПАДАЄТЬСЯ.

НЮ ГЕРІВЕН, Конетикат, 4. січня. — Нюгейвенський Ку-Клакс-Клен роспався, бо з нього виступило в один день 600 членів. Навіть секретар організації Мен заявив, що центральна організація Клена в Джорджії се одна з найбільших зорганізованих обманьств у світі.

СТРАШНИЙ УЧИНОК БОЖЕВІЛЬНОЇ.

НЮ ЙОРК, 4. січня. — Пані Гаселч, 60-літна женщина, вернувши з міста зі закупків, застала свое мешкание замкнене. Один зі сусідів на її просьбу пішов добиватися до мешкання по огненній драбині. Через вікно він побачив 33-літну дочку пані Гаселч, сидячу на тілі своєї сестри. На запити матери женщина бурмотала щось під носом без звязку. Показалося, що старша дочка в приступі божевілля вбила свою сестру. Треба було кількох сильних полісменів, щоби на неї наложити плащ для божевільних та відставити її до шпитало для слабоумних.

ХРИСТІЯНИ ВИТАЮТЬ БУДДІЙСЬКОГО ПРОВІДНИКА.

НЮ ЙОРК, 4. січня. — Федеральна Рада Церков Христа, що лучить у собі всі протестантські церкви Америки, приймала тут нині на врочистій вечері Соню Отані, провідника японських буддистів (віроісповідників Будди).

ПОСПІШНИЙ ПОЇЗД ВИСКОЧИВ ЗІ ШИН.

БОЛТІМОР, Мериленд, 5. січня. — Поспішний поїзд Пенсильванійської Зелізниці, ідучий з Ню Йорку до Вашингтону, вискочив коло станції Нортіст, в стейті Мериленд, зі шин. З людий, поважніші, тілесні ушкодження віднесла лишень одна женщина. Другі поїздки, що мають їхати сими горами, треба було справляти довкола на міста Перівил та Вилмингтон.

РЕПУБЛИКАНЦІ ЗБИРАЮТЬСЯ ЗАЗДАЛЕГІДЬ ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ СМИТА.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 5. січня. — Тут відбулися наради провідників республиканської партії в справі повалення популярного нюйорського стейтового губернатора Ал. Смита. Наради прийшли до переконання, що одиноким чоловіком, котрий може дати раду Смитови, котрого популярність далі росте, є бувший секретар стейту Чарлз Е. Гюз.

ГІРНИЧІ ІНЖИНІРИ УКРАЇНЦІ

В листопадовім реченці 1925 р. зложили II. Державний іспит та осягнули дипльоми гірничих інжинірів на гірничій академії в Пшібрамі, в Чехо-Словаччині, слідуючі Українці: інж. Дякон Прокіп з Рудник, пов. Коломия; інж. Носківський Евген з Сорок, пов. Бучач; інж. Романовський Андрій з Угнова, пов. Рава Руська; інж. Тишовницький Михайло з Синевідська, пов. Сколе; інж. Тимчишин Іван з Кропильник, пов. Рудки.

ПАНАХИДА ЗА ІВАНА ДУБИНУ.

Дня 6. грудня відбулася в соборі в Рівному на Волині, панахида за вбитого на кордоні секретаря Рівенської „Просвіти" Івана Дубину. На панахиду зібралось велике число людий. Співав український хор.

ОШАЛІВ ВІД ЛІТРИ ВИНА.

Один замітач вулиць в Будапешті заложився, що випе за одним духом літру вина. І дійсно випив, але зараз після того дістав нападу шалу. Він витягнув ніж і вибіг на вулицю, де колов суїх прохожих, кого тільки стрінув на дорозі. Зранив так кільканайцять осіб. Вислано за ним цілий відділ поліції, який щойно після довгої, завзятої боротьби зумів його обезсилити.

КЛІМАТ НА МАРСІ.

Американський фізик Кобленц написав нову студію про свої досліди з астрономічної обсерваторії у Львовель, підчас найбільшого зближення Марса до землі в 1924 р. Він доказує, що на Марсі є прояви життя і що його температура зближена до земної. Погляд, буцім-то Марс опересяний поясом вічного леду, безпідставний. На Марсі пори року таксамо чергуються як на землі.

ЗА АВТОНОМІЮ ДЛЯ ПІДКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Виконуючий виділ чехословацької соц. дем. партії на Підкарпатті прийняв резолюцію, в якій домагається негайного введення автономії в Підкарпатській Україні, оконечного визначення границь між Підкарпаттям і Словаччиною, поширення права про держ. приналежність і справедливого переведення земельної реформи.

БАТЬКІВЩИНА ГОГОЛЯ.

Кореспондент газ. „Комуніст" відвідав село Яніващину, Полтавської губернії, де проживав Гоголь. Помешкання находиться в повному занепаді. Парк теж цілковито знищений. Таку саму долю знищення перебула і липова алея, засаджена власноручно Гоголем.

ПРОТИ ЖІНОЧОГО ВБРАННЯ.

Грецький премієр міністрів Пангальос видав розпорядок поліції, що жіноцтво понад 12 рік життя не може на вулиці носити сукні коротшої як тридцять центиметрів від землі. За малолітніх відповідають родичі.

МИТР. ШЕПТИЦЬКИЙ У ПАПИ.

Дня 9-го грудня папа приняв на авдієнції митр. Шептицького.

Совєтська Росія і Польща заключують договір про взаїмну невтральність.

БЕРЛІН, 5. січня. — З Варшави повідомляють, що там російсько-польська комісія веде переговори у справі заключення договору про взаїмну невтральність на зразок російсько-турецького договору, який недавно підписано в Парижі.

(В російсько-турецькому договорі обі сторони умовились, що жадна другу не нападе, що у випадку війни контрінебудь або більше держав проти одної з умовних, то друга з них остається невтральною та що жадна з умовних держав не візьме участи в ніяких політичних, економічних або фінансових заходах проти контрінебудь з обох умовних держав.

Покищо сей варшавський договір про взаїмну невтральність Росії і Польщі ще не підписаний, але якщо буде небаром підписаний, а відтак в обох державах затвердженій, то сим большевики зроблять конець своїй пропаганді, буцімто вона готовиться до війни, щоби з Польщі визволити Україщіни і Білорусинів. Тоді мусять-муть видумати якусь нову штучку на легковірних).

КРИТИКУЄ ГУВЕРА.

ЛОНДОН, 5. січня. — Тутешній дневник Таймс критикує американського міністра торговлі Герберта С. Гувера за його виступи проти англійського гумового промислу, в яких докоряв, що сей промисл високими цінами хоче видобути гроші з Америки.

Таймс каже, що сі виступи Гувера нерозумні і вийшли з незнання дійсного стану. Газета каже, що такі виступи тільки причинюються до сіяння незгоди між двома націями.

НОВИЙ АМБАСАДОР.

ПАРИЖ, 5. січня. — Завтра відіде пароплавом Парі (Paris) новий французький амбасадор до Вашингтону Анрі Беранжер (HENRI BERENGER).

ПРИНЯТТЄ РЕЗИГНАЦІЇ КАРОЛЯ.

БУКАРЕШТ, столиця Румунії, 5. січня. — Вчера румунський парлямент приняв резигнацію престолонаслідника Каролі і приняв постанову, що його наслідником є його 4-літній син Мігай (Михайло).

Також приняв парлямент постанову про регенство у випадку вчасної смерти короля Фердинанда, поки ще Михайло буде повнолітний. (Він буде повнолітний у 18-ому році життя).

Жінці Кароля Олені признано титул княгині Влатню.

ГОРЯЧКА В БУКАРЕШТІ.

БУКАРЕШТ, столиця Румунії, 5. січня. — В цілому місті царить велике схвильованне і горячка з приводу скандалів в королівській родині, а особливо з приводу зречення прав до престола Каролем.

З уваги на те скрізь тепер по столиці Румунії переходять відділи війска, які пильнують порядку.

ЧИ КАРОЛЬ ВИГРАВ?

ЛОНДОН, 5. січня. — Тутешня преса вказує на се, що дійсним володарем в Румунії не є король Фердинанд але королева Марія. І вона се, кажуть, хотіла позбавити найстаршого сина Кароля права до румунського престола, а на його місце призначити молодшого сина Миколу, свого найбільшого любимця, якого тепер виховує в Англії. Микола, кажуть, і серед Румунів має симпатії з уваги, що він одинокий в королівській родині вміє добре говорити по румунськи.

Кароль про все те знав і, не хотячи допустити свого молодшого, 23-літнього брата на своє місце, старався, щоб се місце призначено його малому синкови Михайлови. Тепер же, коли так і сталось, говорять, що хотяй Кароль самий стратив право до престола, то бодай остільки виграв, що сього права не здобув його молодший брат Микола, але синок Михайло.

НЕ ПИСАВ ЗРЕЧЕННЯ.

РИМ, 5. січня. — Тутешні газети подають чутку, що бувший румунський престолонаслідник не писав зречення права до престола, а тільки його мати королева Марія разом з премієром Братіяну.

На підставі сього писма румунський парлямент приняв зреченне.

НОВЕ ІМЯ КАРОЛЯ.

МЕДІОЛЯН, Італія, 5. січня. — Бувший румунський престолонаслідник Кароль живе тут далі в готелі з молодою червоноволосою женщиною, Магдою Лупеску. Магда має 28 літ і є жінкою одного румунського офіцира, з яким хоче розвестись, щоб жити з Каролем.

Кароль тепер має нове імя — Карлат Мондстреану.

ДОВГИ ІТАЛІЇ.

ЛОНДОН, 2. січня. — Сюди прийде небаром італійська довгова комісія під проводом міністра скарбу графа Вольпі задля вирішення разом з англійським правительством воєнного довгу, який Італія винна Англії.

НАСЕЛЕННЄ ЯПОНІЇ.

ТОКІО, столиця Японії, 2. січня. — Населенне Японії виносить тепер 60,000,000 душ.

Коротайте з нагоди! Коротайте з нагоди!

ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС! ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС!

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	3.75
На три місяці	2.00

В Джерзи Ситі і Заграницею

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси, платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адресс: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПЕРШИЙ КРОК АМЕРИКИ НА НОВУ ДОРОГУ

Рішення президента Кулиджа взяти участь у межинародній розоружній конференції, яку скликує Ліга Народів на половину лютого до Женеви, витають як важний крок уперед до межинародного порозуміння навіть такі ліберальні газети, які звичайно відносяться з підозріннем до його політики та особи.

Так приміром нюйоркський тижневик Ню Репоблик каже:

„Президент Кулидж зробив дорогоцінний новорічний дарунок для нашого краю й для всего світа, коли він приняв зпросини Ліги на розоружну конференцію. Він зробив дуже розумно, коли рішився вислати туди велику й урядову делегацію, не обмежену до дипльоматів та військових і морських офіцирів. Радувати нас мусить тже вістка, що в склад делегації ввійдуть люде своєї партії, найздібніші посередники, яких має край. Хоча Америка безпосередно заінтересована в сій конференції лишень подо своєї фльоти, бо американська армія така мала, що вона далеко не досягає розмірної величини европейських армій, мимо сього американська участь має велике значіння. Люди легко забувають, що вашингтонська розоружна конференція обмежила зоруження лишень що до одного рода кораблів, а саме великих военних кораблів, і то лишень на протяг десять літ, з котрих половина вже вплинула. Справді небезпечні оружа будучої війни, як літак, підводна лодка й отруйний газ, лишилися ненарушені. Добитися до згоди щодо них буде десять разів трудніше, як було переконати великі морські держави здержати самовбийчі перегони до банкротства, на полю будови перестаріших морських кораблів. Всеж таки, колиб хочби навіть була яка-така можливість, що се буде можна осягнути, та ми думаємо, що така можливість є, — то всякий розум наказує, щоби сю пробу зробити."

НЕПОХОВАНИЙ ТРУП

Відбувшайся недавно в Москві конгрес російської комуністичної партії різнився значно від всіх попередних конгресів сеї партії. Як на попередних конгресах, так і на сьому зазначилися різниці в поглядах межи групами. Як на попередніх конгресах, так і на сьому були поставлені рішні, противні гості вносили виходячі зі зовсім противних заложень, і одноцільно нагалювалася про голосованню більшостю, а друга меншостю, але ніколи на попередніх конгресах ворожнеча межи прихильниками рішних поглядів не доходила до такої ворожнечі, що на сьому останньому конгресі. Зібрані делегати мали нагоду побачити, як провідники комунізму, які голосять засаду зелізної дисципліни для себе й других, кинулися на себе, як собаки на котів, і счинили справдішну війну, в якій один другому пардону не давав і пардону від другого не ждав.

Сей факт є самий у собі богато важнійший, як те, котра властиво сторона побідила, котра думка потягнула за собою більшість делегатів, чи побідила політика, прихильна кулакам, чи політика, ворожа кулакам. Важнійший сей факт тому, бо його наслідки будуть далеко дальше йдучі, як припадковий вислід голосования учасників конгресу.

Самий факт, що на конгресі виринула така завзята дискусія, мусить розбудити в членів комуністичної партії сю умову ніщість, на приспанне котрої зверталася вся большевицька політика. Від самого початку свого існування большевики старалися приспати в своїх членів думання, а на його місце поставити сліпу віру, бездумне покиванне головою на те, що їм скажуть з гори. Большевики вчили своїх прихильників слідити за кождим кроком уряду, але покладатися на нього сліпо, що мовляв, щоби там сей уряд не зробив, то він певно зробив добре. Чим менче думав комуніст, тим кращий був комуніст. Ідеалом комуніста був чоловік, який працював не головою, а карком, який кивав головою так, як лідери кивнули.

Теперішна суперечка межи лідерами большевизму, ведена з таким завзяттям, заялостю й безпардонностю, мусить розбудити хоч троха приспане думанне в большевицьких головах. Коли лідери були згідні межи собою, або коли вони свої непорозуміння вирівнували поза сценою, а на сцену виходили, вже добре знаючи, як кивати головами, то тоді всякий комуністичний делегат без думання знав, як кивати головою. Коли однак лідери не порозумілися поза сценою, але вийшли на сцену й одні кажуть кивати з гори в долину, а другі кажуть кивати на боки, тоді бідні комуністичні голови на салі мусять ужити дещо своїх власних депет, хочби на хвилинку. Певно, непривичні до думання, вони спершу більше беруться рішити, на втаку все з часом, як щасте буде їм далі допускувати, себто як провідники будуть далі не годитися, то вони з часом може й научаться самостійно думати.

Коли ж вони думати справді навчуться, тоді не довго буде треба ждати на важні переломи в рядах комуністичної партії. Партія скоро стане перед першою справдішною кризою в своїй історії, й прийдеться рішити на одну з двох дорід. З одного боку, партія може захтіти привернути давну єдність лідерів та єдність думки, чи властиво, єдність бездумства, або дозволити своїм членам думати свобідно. Першу ціль можна осягнути лишень дорогою переслідувань людей противної думки, другу ціль через демократизацію партії. В сей спосіб послідний конгрес наближив комуністів до великого перелому, коли вони мусять рішитися або переслідувати своїх власних лідерів за рівнінє в поглядах з такою самою лютостю, з якою вони переслідували приміром некомуністичних соціялістів, або допустити в партію людей, які мовчки сидять на галі, покивуючи головою бездумно так, як їм кажуть зі сцени.

З ГОЛОСІВ ПРЕСИ

КРАЙНИЯ ЧАС.

(З львівського Діла).

Недавно тому італійський премієр Беніто Мусоліні звернувся в покликом до італійського народу, взиваючи його до національної складки на сплату загранични довгів Італії. Важливо визволити свою батьківщину від важкого тягару загранични довгів, бажаючи звільнити свій народ від натиску світової фінансієри, від залежности від скритих ружземних сил, Мусоліні своїм заявом підкреслив, що то можна здійснити тільки власними силами, тільки важким зусиллям всього народу. На ніякі несподіванки, пригожі обставини, чуда і т. и. рахувати не можна. Хто хоче втішатися економічною незалежністю, бути паном і володарем в господарській ділянці, той мусить сам увільнитися від чужого засилля, мусить власною працею і власними засобами виставити будівлю економічної суверенности. Бо перед господарським поневоленням, як то бачимо на богатьох народах, не хоронить навіть власна державність.

Відзив Мусоліні не пройшов без відгомону. Той поклик був приказом для італійського народу. На протязі двох тижнів багато, незаможні й найбідніші, всі без винятку зложили на сплату загранични довгів Італії 5 (пять) мілионів долярів. Коли зважити, що Італія є сильно перенаселеною країною (125 жителів на 1 км. кв.), що рік річно десятки тисяч Італіянів мусять мандрувати в світ за очі за хлібом, що італійський народ не належить до багатих, то цей прояв наглядного, діяльного патріотизму мусить збудити подив усього світа. І справді, всі европейські преса переповнена статтями й похвалами на адресу італійського народу, який ще недавно керувався за своє повне обєднання, а тепер всі свої змагання напружує в боротьбі за економічну волю.

Італія має 38 мілионів населення, отже вже в перших двох тижнях кожний член італійського народу, без огляду на вік і пол, зложив на сплату загранични довгів майже по 15 ам. центів (себ-то 1 зол. 30 сот.).

Так проявляється діяльний, будуючий патріотизм, так його розуміє народ, що хоче жити своїм власним життям. І тим доказує теж, що сильній волі, впертому хотінню, непоборному бажанню ніякі трудноші не можуть стати на перепоні.

А в нас? Як проявляється діяльний патріотизм у нас, що при кожній нагоді деклямуємо про свій патріотизм, про свою любов до батьківщині, що заявляємо готовість скласти на її жертвеннику майно і кров?

Від трьох місяців лунають у нас поклики і заклики, вся преса переповнена статтями, виясняється на всі лади, що **передумовою вдержання при житті єдиного нашого банку** — Земельного Банку Гіпотечного — є доповнення його основного капіталу квотою 737,500 зол. до висоти 1 (одного) мілиона, одначе ці поклики не мають успіху. Вони пропадають безслідно у глухій темряві нашого життя, губляться немов в якійсь пустині, де взагалі пропало прияв життя. Всі ті, що в святочних хвилях готові пожертвувати мілом і душею", тут не хотять зарязикувати кількома десятками золотих. Виходить з того, що наш діяльний патріотизм згорів, спопелів, або ще не народився.

Прикро признаватися, та ще прикрійше тайти сумну дійсність. З 29.500 акцій по 25 зол., досі — за три місяці — підписано тільки 2.000. І справа — на жаль — не посувається вперед або посувається черепашим кроком, а за те приспішеним ходом наближається кінець грудня. І коли 1. січня 1926 Зем. Банк не вийде новий з мілион акційного капіталу, то він буде неминуче закритий, перестане істнувати на довгі довгі літа ціла українська фінансово-кредитова установа з девізовим й емісійним правом.

На що надіємося? На чудо, на те, що хтось ні з сього, ні з того вирятує нас? Але приклад Італії доказує, що поза власними силами і власним зусиллям нема иншого ратунку.

Наріжемо на те, що ми бідні, нещасні, зруйновані. Але бідні Італійці до двох тижнів зложили 5 мілл. долярів. Чи ми, 7-мілионовий народ тільки в межах Польщі, не можемо до двох тижнів зложити 137.000 долярів на акції Зем. Банку, себто по 2 ам. центи від кожного члена нашої нації?

Можемо, тільки треба мати сильну волю, вперте бажання, непохитну віру у власні сили. Хочемо свободи на всіх ділянках нашого національного життя. Зовсім слушно! Є це бажання кожної живої і життєздатної нації, але докажім ту волю і життєздатність хоч в одній ділянці, хоч в частині тієї ділянки. Так, тим способом докажім, що і всі инші наші змагання є оправдані, проявім нашу активність.

Кажемо, що наше національне почування є в нас глибоко вкорінене, а тимчасом — от хоч би в справі підписки акцій Зем. Банку — звідусіль чути тільки заміти, докори, часом влучні, а часто безпідставні резонування; а націоналізм, себто сліпа любов до свого, не знає резонування. Є якась потреба, без огляду на її форму, треба її сповнити, не докоряючи й не критикуючи, навіть сліпо, заплющивши очі. Тоді, коли та потреба буде здійснена, прийде час на критику, на реформи, на перебудову, і тоді буде створена основа до тієї перебудови.

Крайний час здати собі з того всього справу, і крайний час діяльно проявити наш патріотизм, крайний час поспішити ся всім без винятку з підписками акцій Зем. Банку, бо тільки три тижні ділить нас від хвилі примусового замкнення підписки.

Нехай же в тих трьох тижнях проявиться наша воля жити й проявляється наша воля жити розвиватися та економічно унезалежнитися з такою силою, щоби й ми могли здобути подив наших ворогів і приятелів.

СВЯГОРІЧНА КОЛЯДА ДЛЯ РІДНОЇ ШКОЛИ.

Різдвяна Коляда рішає рік річно про судьбу Рідної Школи, про її істнування. Якщоби Різдвяна Коляда не дописала, змушена булаби Рідна Школа замкнути свої школи і припинити дальшу діяльність. В той спосіб булиби ми позбавлені під Польщею ще й тих останніх шкіл, в яких можна виховати молоде покоління на ідейних борців за волю українського народа.

Наш нарід в краю розуміє вагу Рідної Школи. Тому в минулім році, коли холод і голод визирав з наших сільських хат, коли за коляду на Рідну Школу саджали колядників в польську тюрму, 1126 громад піщло з колядою і накопядувало по них горем прибитих селах $10.000. Себто здобрали на Рідну Школу за один раз таку суму, якої не складає ціла американська Україна за цілий рік.

А ми не повинні дати себе випередити в коляді старому краєви. Ми повинні зложити на ту ціль більше як складає голодне село в Галичині. Тому ідім з колядою на Рідну Школу в кождій місцевости, а зібрану коляду пересилаймо негайно до краю на потреби Рідної Школи через:

OBYEDNANNYE,
847 N. Franklin St.,
PHILADELPHIA, PA.

З УКРАЇНСЬКОГО ЗАКАРПАТТЯ.

—o—

За вирівнання границі з Румунією. — Нові посли й сенаторя.

На днях велися в Букарешті переговори у справі вирівнання границі Закарпаття з Румунією. Українське населення знову ним затривожене, бо сумний досвід навчив нас, що всякі такі переговори кінчаться кождим разом новим обмеженням і так уже зі усіх боків обкроєної автономної території Закарпаття. Не досить, що вже при усталюванні автономної території 1920 р. віддано величезну полосу краю на поталу Словакам з одного й Румунам з другого боку, що вже двома наворотами прилучувано поодинокі українські оселі до Словаччини — тепер мають ще й границю з Румунією вирівнати коштом Закарпаття.

Справа вирівнання цієї границі тягнеться здавна. Велику агітацію розвели в тому напрямі Румуни, що бажають прилучення цілої Мараморощини, в якій є скільна румунських осель. У звязку з теперішніми переговорами пущено на Закарпатті вістку, що минулого тижня Сигіт був ілюмінований для виявлення радости з приводу прилученія до нього цілої Мараморощини, а румунські газети подають, що Чехословаччина згодилася відступити Мараморощ Румунії в заміну за вільну пристань (Констанцу) на побережу Чорного моря. Справа очевидно ще не вирішена, але для нас є поважна причина бити в дзвін тривоги, бо Мараморощина чисто українська земля.

Українські пограничні села по чеськім боці нарікають здавна на те, що мають великі шкоди й недогідности через невідпосідне проведення границі, яка перерізала села й хутори, відіграла господарів від загороди й поля, вірних від церкви, дітий від школи, унеможливила там всяку господарську й культурну працю. При тому ще румунські власти поводяться з нашими людьми не по людськи, а по варварськи. Якби тепер прилучили Мараморощ до Румунії, чекав би його такий „рай", як усіх Українців під румунським пострлом. Тому ціле населення Закарпаття повинно протестувати проти торгування українською землею правительствами чеським і румунським, але й домагатися енергічно такого вирівнання границі, щоб українські села зі столицею Сиготом, які тепер на румунськім боці, приєднано назад до автономної території. Таку акцію повинні започаткувати в першу чергу новообрані посли й сенатори. Український нарід ніколи не зречеться своїх слушних прав до Сиготу і його околиці.

—o—

Заступництво Закарпаття у Празі на дальших пять літ представляється після оконечного обчислення так: А. Волошин (христ.-народня партія), Я. Нечас (соц. дем.), І. Куртяк (автономна земледільська партія), др А. Гагатко (нац. соц.), др А. Корлат (мадярсько-німецький блок), др А. Штефані і др Ф. Кралік (республиканська земледільська (аграрна) партія), І. Мондок, др Ю. Гаті і Сидоряк (комуністи). Отже 10 послів до сойму, з яких комуністи, Корлат і Куртяк належать до опозиції. (На місце Корлата увійде до сойму мабуть др Бако, адвокат з Берегова. Корлат не має чехословацького горожанства). Сенаторів мають Закарпаття тільки трьох: Боднар о. Рещука (комуністи) і Егрія (мад.-нім. блок). Всі три — опозиціоністи.

У В А Г А.

ВСІХ НАШИХ ВІДДІЛОВИХ УРЯДНИКІВ, ДОПИСУВАТЕЛІВ, ПЕРЕДПЛАТНИКІВ І ЧИТАЧІВ СВОБОДИ ПРОСИТЬСЯ ВІД ТЕПЕР АДРЕСУВАТИ ВСЯКІ ПИСЬМА ТАК: SVOBODA, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ!

Львівський Новий Час пише:

Вже не цілий місяць часу лишилося до підписки акцій одинокого українського акційного Банку, Земельного Банку Гіпотечного з правами емісії заставних листів і правом девізовим.

Одинокий банк, котрий з великою затратою зусиль удалося ще за австрійських часів здобути, котрого основанню цілі десятки літ противилося „Коло Польське" — тепер ізза байдужности нашого громадянства малиби ми безповоротно стратити.

Нежже всім відомо, що тепер нової концесії не дістанемо.

На кождім кроці чується у нас клич „власними силами", „самовистарчальність" і такі другі високопарні клічі — на вічах, зборах, сходинах або приватних розмовах. А ми за словами нема або ніяких або стараються викрутитись, чи то кажуть „сіткою" і підписують аж одну акцію та уважають, що вони сповнили свій обовязок.

В цій спосіб коли урядовець, котрий підписав тяжкого року акцію Польського Банку за 100 зол. тепер вдоволяється підписанням одної акції Земельного Банку Гіпотечного за 26 зол., або знаний громадський подільський священик підписує також одну кацію — то вимаганого капіталу не зберемо і концесії не вдержимо.

Невжеж наші інтелігенти думають, що їх діти будуть — як колись бувало — державними урядовцями і їх цілком не обходить чи будуть в будучнім народні варстати праці для них?

Наш селянин тепер бідний як ніколи — та рівнож селянини не може бути байдужним чи перестане істнувати одинокий банк, котрий має право давати довгорочинцеві позички на купно землі і поправу господарства.

Тому кожде село мусить зібрати бодай десять акцій, щоби в слушний час могли громадяни заждати позички у банку.

Кожда церква, кооператива і читальня мусять приступити рівнож до підписки.

Тяжкі часи нині на селі — та мимо того, кожде село мусить для свого добра приступити до підписки.

Час дуже короткий — підписка мусить бути дійсно масова і не можна вдоволятися одною акцією для відчинного, тим більше, що акції можна дістати на догідні сплати.

Даймо доказ, що ми до економічного самостійного життя спосібні.

Не будемо на нікого могли нарікати, що „кривда нам" — судьба одинокого банку в руках громадянства, від його зрілости залежить наш сильний економічний розвій.

В кождім місті, місточку та селі повинен завязатися негайно громадянський комітет, котрий припильнує, щоби всі приступили до підписки акцій одинокого українського банку — Земельного Банку Гіпотечного.

До першого січня час дуже короткий!

З. П.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й. УВАГА!

Заходом Української Шкільної Ради в Ню Йорку
улаштується
В СУБОТУ, ДНЯ 9-ГО СІЧНЯ 1926 РОКУ
о годині 8-ій вечером,
в УКР. НАР. ДОМІ, 217-219 E. 6th St., NEW YORK, N. Y.

ДІТОЧЕ СВЯТО П. Н.

ЯЛИНКА

На програму складаються дітячі декламації, співи (коляди і щедрівки) і театральне представленне п. з. „МАРУСИНА ЯЛИНКА".

Заряджує сім святом і дає свою фінансову поміч (на дарунки української дітвори) „УКРАЇНСЬКА ЖІНОЧА ПОМІЧ В НЮ ЙОРКУ".

Вступ для дорослих 75 цнт., для дітий низше 12 літ — даром.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Беручи на себе ініціятиву створення національного хору в Ню Йорку „Український Народний Дім" просить всіх, хто цікавиться і любить український національний спів та хоче взяти участь в хорі, голосистися до галі ч. 4. Укр. Нар. Дому кождого вівторка і четверга від 8-ої до 10-ої вечером.

„Український Народний Дім" заключає всіх своїх членів, голов національних товариств, їх членів, батьків та материй помогти своїм впливом створенню в Ню Йорку [illegible] „Український Національний Хор".

Щоби поставити створення „Українського Національного Хору" на практичний грунт і дати йому відповідно художний напрямок „Укр. Нар. Дім" на власні кошта запросив до організації і провадження хору славного артиста, оперового співака і диріґента п. Николу Карлаша.

3,5,8,10,4,6 **Заряд „Українського Народного Дому".**

БАНКИТИР УМЕР

комедія з сільського життя на три дії.

виступає в сій штуці 14. осіб. — Ціна 35 центів.

Замовлення слати до кнігарні „Свободи".

"SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Історія України

написав
МИКОЛА АРКАС
НОВЕ ДОПОВНЕНЕ И УЛЇПШЕНЕ ВИДАННЄ.

684
СТОРОНИ ДРУКУ
НА ЛІПШОМУ ПАПЕРІ.

330
ІЛЮСТРАЦІЙ.

В ГАРНІЯ ПОЛОТНЯНИЯ ОПРАВІ ІЗ ЗОЛОТИМИ ВИТИСКАМИ.

ЦІНА $3.50.
Продае
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Отсим повідомляється урядників, то є председателів, секретарів і касіярів або їх заступників, всіх Тов., Бр. і Сестринств в Джерзи Сіті, Н. Дж., а менно Тов. Клюб Поступовий, Тов. Укр. Січ, Тов. Дарахівщина, Тов. ім. Лисенка, Тов. Вільні Козаки, Тов. Просвіта, Тов. Будівельно Позичкове, Тов. Свобода, Тов. Клюб Політичний, Бр. св. Івана Хрестителя, Бр. св. Володимира, Бр. св. Петра і Павла, Бр. св. Николая, Бр. св. Михаіла, Тов. Народний Дім Горожан і Сестр. Пречистої Діви Марії, що мітинг спільний представителів вишше згаданих Товариств, Братств і Сестринств відбудеться в неділю, 10-го січня, о 2.30 полудни в Народний Дім на 72 Morse стр. в Джерзи Сіті, Н. Дж. Повязно годі є вільна всього до пізної години полудни, для того вробиться прибути точно на означений час в огляду на се, що на сім мітингу мають бути обговорювані і полагоджувані дуже важні справи для того пожаданим є, щоби висе вгадані Тов., і Сестринство були заступлені. Хто з вишше згаданих на сім мітингу не буде присутним, буде означати, що не заступлене на мітингу Бр., Тов. чи Сестринство не бажає спільної праці для взаємного Громадянства в Джерзи Сіті, Н. Дж.

ЗА КОМІТЕТ:
Михайло Угорчак, предс.; Антін Онисик, заст. предс.; Дм. Павлина, кас.; Іван Шуф і Гавриіла Павлик, секр.

НАДМІР ЛІКАРІВ В АНГЛІЇ.

Остання англійська офіціяльна статистика каже, що Англія має більше лікарів як инші країни. На 48,072.637 мешканців є 49.958 лікарів. В останньому році зріст у порівнанню до попереднього був на 2.796 нових лікарських дипльомів, між якими велика скількість жінок. Цей-ярість тим дивнійший, що студії медицини в Англії дуже дорогі: вони коштують перечісно одного кандидата 1000 фунт. шт.

ПРОЦЕС ПРОТИ ЦИГАНІВ.

На Мадярщині, в Печ, почався величезний процес проти 129 циганів, з мандрівної групи, обвинуваченіх у численних злодійствах від 1918 до 1925 р. Сам акт обвинувачення складає шість місяців. Мають переслухати 300 свідків. Місцева судова сала не може помістити стільки людий і тому процес перенесуть до салі міської управи.

ПАН МАТТ ГАЛЛИК,
Box 92, De Tour, Mich.,
Пише: „Прішлять мені другу пачку Болгарського Зільного Чаю. Є се повідомляюча медицина для здоровля скорого здоймання острого захолодження. Залучаю $1.25."
Болгарський Зільний Чай продасся у всіх аптиках, 35 ц., 75 ц. і $1.25.

З УКРАЇНСЬКОГО КОЛЬОНІЇ НА ФРАНЦУСЬКІЙ ПРОВІНЦІ.

Одержуємо такий допис:
31. жовтня, культурно-освітне товариство в Гомекур силами всіх своїх секцій улаштувало вечір-память Запорізької Січі (з нагоди 150-річча зруйнования її). Найбільша в місті сала „Лорейн" була вщерть переповнена членами колонії, запрошеними гостями Франції, Італійцями, Сербами, Чехами і т. д. всього тому, що живе шерстюк міжнародної колонії. Що заметьте і працює в Гомекурі. Крім цього були і почесні гості: Українці і Болгаре-студенти з Нансі, Українці з Кнютанжа, Ромба та Оден ле Тиша. В стриманому гомоні, що перед початком наповнював салю, почувався святочний настрій; в оплесках і вигуках по скінченню кожного номера — ентузіязм. Почався вечір короткими, але змістовими промовами п. Марченка (по українськи та п. Гончаренка (по французьки). Потім драматична секція під режисурою п. Тарнавського відограла трагедію „Про що тирса шелестіла". Барвні костюми, спеціяльно намальована декорація (п. Свіцою і п. Баланівським) широкого українського степу, продумана гра артистів дали цільну, яскраву картину. Далі йшли сольові виступи: п. Орлика (скрипка), п. Василіва (тенор), п. Ключка (баритон та гра на мандоліні) і співи хору Т-ва, які чарували чужинців. Розходились з задоволенням слухачі, бо отримали рідке тут культурне задоволення; а учасники горді тим, що не дивлячись на всі перешкоди, як брак часу, недостача матеріяльних засобів, брак фахівців культурників — вечір пройшов і небувалим досі успіхом. Через те не шкода було і тої праці, яку кожний положив на улаштування цього вечеру. Мало маємо ми фахових культурних сил, але ми сильні одностайністю, бажанням та впертістю, коли справа торкається якоїсь національної справи.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДОБРОБУТ ДИТИНИ

Діти як правило посідають меньше відпорности до зарадливих бакцилів як дорослі і тому треба дати їм спеціяльну опіку, щоб задержати їх здоровими і сильними.

SCOTT'S EMULSION

є рибичий олій, посідаючий відживляючі вітамини і є приємним та певним середником в відживлюванню і будові сили дітий і дорослих. Вживайте Scott's Emulsion регулярно, три рази денно для здоровля і сили.

Scott & Bowne, Bloomfield, N. J. 25-73

Іван Раковський.

ЗА СИЛУ СОНЦЯ.

Сила сонця? Так, так, вона справді безмежна. Вчені обчислюють, що це могутне джерело тепла й світла висилає своїми промінняими у всесвітній простір кожної секунди чотири мілюони тон своєї сили. Це така сила, що колиб всі проміння сонця, замісць розійтись по цілому всесвітньому просторі, звернулись тільки на одну нашу землю, то ця наша нещасна планета в одну мить розігрілась би до червоно жару й негайно перемінилась би в газово-плинну гарячу масу. Ну, щастя, що ці, стільки разів усякими постами оспівані, слїпучі проміння сонця розсіваються рівномірно по цілому всесвіті, бо колиб не те, то приїшлось би марно загибати, не діждавшись наслідків многонадійної конференції в Локарно. Але й цей маленький жмуток сонячного промінняя, який доходить до нашої землицї, має велитенську силу. Знов обчислено (ах, могож то вже не обчислюють ці вчені!), що колиб ці всі проміння сонця, що розсіваються скрізь по поверхні нашої землі, впали тільки на одно наше українське, себто Чорне море, то воно вмить закипіло і негайно випарувало так, що ми — мов Ізраіль через Червоне море — моглиб перейти сухою ногою із Одеси або, коли хочете з Криму до Сіпопи чи Трапезунту, на протилежному березі Малої Азії.

Така могутня сила нашого сонця! Ця сила огрівае поверхню нашої планети і робить її можливою для життя всіх живих створінь; вона витворює в ростинах з води й вугілля живу матерію, білковину або плязму і тим самим уможливлює, безпосередньо або посередньо, життя звірят і людий; нерівномірним огріванням поверхні землі й повітря, вона спричинює повставання вітрів, від найнїжнійшого леготу до найсильнійшої бурі; вона вкінці спричинює кружіння води у природі, перемінюючи велитенські кількости води в пару, яка хмарами переноситься з місця на місце та вкінці повертае у виді роси, дощу або снігу на землю, спричинюючи повставання джерел, з яких знову утворюються потічки, ріки і моря. Оттак, колиб сонце перестало світити, або колиб його проміння перестало доходити до нашої планети, тоді вона швидко остиглади цілком, вся вода змінилася би в тверду ледяну скалу, всі ростини, звірята й люди вигинули би, а наша земля перемінилася би в зимну, мертву брилу... Справді, все життя на землі, а тим самим життя цілого людства, вразі із його цілою культурою й цивілізацією, всецило залежне від сили могутнього сонця.

Одначе на всю цю велитенську працю, яку доконує сонце на поверхні нашої землі, зужикається тільки маленька частиночка його сили; поза тим вона працює марно, без ніякого значіння для чоловіка. Схопити цю могутню силу сонця, звернути її там де слід та ужити на добро і щастя людства, це одна із тих великих мрій, які створила нинішня наука. Цю велику мрію леліяли в своїй душі найбільші знавці й дослідники законів природи, починаючи вже від безсмертного Архімеда, що, як кажуть, хотів при помочі промінів сонця спалити фльоту хижих наїздників Римлян, аж до... до Михайла Різдвянського, цього великого українського вченого, який на основі своїх глибоких студій доходить до розвязки цього многовікового питання, одначе, як це звичайно буває, зустрічається із непорозуміннями та недовірям посеред своїх товаришів та дікої суспільности. Та наш вчений, переконаний у слушність своєї справи, стае сміло до важкої боротьби за силу сонця, своїм розумом і завзяттям та по багатьох пригодах вкінці побіджує, стаючи добродієм своєї дорогої України і цілого культурного людства. Не знаете нічого про це або може не вірите цьому? Так прочитайте оповідання д-ра Миколи Чайківського: „За силу Сонця"! Це найновійше оповідання нашого відомого вченого і популяризатора належить до найгарнійших праць цього рода не тільки в нашій, але й загранічній літературі. Написана вона з таким талантом і знанням, що читач зразу захоплюється нею, читае без передишки до кінця і, прочитавши до кінця, мимоволі ставить собі питання: „Чи це мрія, чи правда?" І мимохіть читач повертае наголовну карту та прочитавши там виразно, що це: „Оповідання з недалекого майбутнього", переконуеться, що це все була мрія, видумане оповідання, але написане з мистецьким талантом.

Вартість оповідання збільшують ще прегарні малюнки нашого знаменитого мистця Петра Холодного, які одні змушують нас задержатись при читанні, щоби подивляти правдивий артизм і мистецьке виконання. Задля цього згадане оповідання прочитае певно кожний з великим вдоволенням. Та воно є також цінним вкладом у нашу літературу для дорастаючої молоді. В нинішніх часах тріюмфу, брутальної сили й некультурности, в часах дорослого спинювання нашої молоді від джерел науки й культури, коли свідомо, чужими й своїми, впоюється в нашу молодь маловаження науки, книжечка: „За силу Сонця" перконує молодого читача, що е питання наукові, яких розвязка скриває в собі уцавлиження цілого людства, що таким ідеям характерна, освічена людина повинна посвятити своє життя, а що найважнійше то те, що культурною працею для свойого рідного народу приносимо рівночасно правдиву користь і цілій культурній людскости. Через це й згадана праця має велику виховну вартість.

Справді, „За силу Сонця" це гарна пожиточна й ідейна книжечка і повинна знайтися обовязково в маленькій книгозбірні нашої дорастаючої молоді, як дівчат, так і хлопців.

(„Діло").

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СИТІ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

БОРБА
Івана Піддубного
проти
ДЖЕКА ТОМСОН
відбудеться
в П'ятницю, дня 8 Січня 1926
в Віктор Гали, ріг Гендерсон і Йорк улиця
Початок точно 8.15 вечер.
ЖАК ПФЕФЕР, Менаджер.

SWAMI MIDY ЗАСТАНОВЛЯЄ
Стерилізує кишки.
Гляділь за словом „Midy".
Продаесь у всіх аптиках

ГАЙДАМАЦЬКИЙ СКАРБ.

Повість з кінця XVIII століття.

За В. Лозинським

переповів Михайло Ценівський.

(1)

I.

Гайдамаки у Львові.

В останньому десяткові свого істнування Польща подобала на старий будинок, котрого основи почали діряти в цілій своїй глибині, бо від століть не направлюваної рукою розумного господаря, почали зарисовуватися і тріскати під лютим натиском безустанної бурі...

Не бачили і не чули віщунів катастрофи... Сваволя роззухвалила всі верстви населення. На лиці тодішнього суспільного устрою відтиснула сваволя тавро конвульсії чи божевілля. Власти не було майже ніякої, горожанської чесноти, що могла би заступити владу, не було також.

Гноблений шляхтою польською український нарід — забунтував. То були часи народнього гніву, народньої кари — часи Гайдамаччини. Цю часть України, що була під Польщею, вкрили згарища, полилась кров.

Вступом таких часів був рік 1768, у котрому починається наша повість.

В той час Львів був майже до основ знищений. Торговля, що колись мала тут своє велике східне огнище, впала зовсім. Міщанство колись таке славне від туку облягаючих вистрілів, від пожарів, що кількакратно знищували місто, від грабунків, що не раз повторювалися, збідніло до решток. Перед ким зброїлися? Це не було тайною. Боялися нечайного нападу конфедератів. Вони від сторони Сяніччини й Поділля мали йти під стару твердиню, щоби сміливим наступом вирвати її з рук королівського війська.

Населення, як усе приступне для грізних і пересадних чуток, лякало себе само ще гіршими ворожбами. Кружляли чутки, що в Хотині збіраеться турецьке військо, що тамошній баша жде на чолі янічарів, щоби напасти на Польщу, що вже випав филею пожежі, що Камянець Подільський здобутий, що янічарські стежі дійшли аж під Броди...

До цих чуток прибула небаром инша. Але ця була вже правдива. Уманська різня кинула кровавy луну на цю частину України, що стогнала під Польщею. Говорили про страшні вбивства, бачили цілі семї, що втікали на Броди до Львова,...

Кожен такий шляхтич мав на устах смертельну тривогу. Кусь нейзвірячу вістку говорили, що гайдамацький буйт поширюється щораз більше, щораз дальше розливається гнів гнобленіх кровю і пожежю, луна палених дворів щораз більше загоче колесо, сьогодня, завтра, позавтра засвітить над горбками Львова...

Рух у львівських касарнях наганяв львівським Полякам ще більшого жаху. Оповідали собі вістки про недавнийший бунт „хлопства". Декотрі оповідали, що бачили в сусідніх селах якісь загадочні постаті. Зявились Бог зна відкіля, зникали не знати де. Вони ширили між сільським населенням клич бунту, проголошували недалекий прихід Гайдамаків і загальну різню.

То цей то той Поляк брав нещасну чутку за справжню подію, розповідав із найбільшим переляком, що Гайдамаки йдуть на Львів, що вирізали народовy каземерко під Бобовими Стемпковскіх, і якогось обозного повісили на ринку в Бродах,

Та сталося инакше, як ворожили.

Гайдамаки прийшли до Львова...

Прийшли дійсно, але як полонені. Почали приводити їх до Львова в серпні згаданого вже року. Люде вибігали напороти, щоби поглянути на них. А гнало їх польське військо начебто звірят диких, а обходилися з ними гірше як зі звіряткми.

Під конвоем коронної дрогонії або городових козаків, ішли нещасливі громадками по кількадесять. Приковані до довгих дрючків, зі звязаними руками, босі, обдерті, виннужені вяхоплювати до Львова. Окрiті були захиттям мужицького одіння, на декотрих видно було остаткиі козацьких шат. В одної частини мешканців Львова ці люде викликали жаль і співчуття; в иншої ненависть дику і погорду. І не знали для них милосердя. А й самі Гайдамаки не сподівалися цього милосердя й не бажали. Ішли з гордим лицем. За святуж справу стануди до бою.

Драгони гнали їх через місто під королівський або міський цекгауз, до підземель низького замку. Відділ львівського гарнізону відчислив їх, покатував і порозміщував по різних криївках, темницях і тюрмах.

Прибуло до Львова кілька таких гайдамацьких транспортів. Вязниці були переповнені, невеличкий гарнізон розбито на сторожі при них. І не знали, що почати з ними. Львівський командант писав до короля, до Браницкого, до Стемпковского, щоби не присилали гайдамацьких полонених, бо не має їм що дати їсти, не має де їх розмістити й не може їх стерегти.

Були такі, що радили розразухатися скоро з вязнями — покарати всіх без вийму смертю. І карали смертю тисячі, а тисячі все ще оставали. Забракло людей до виконування присудів смерти. Тоді придумали чортівську штуку. Веліли Гайдамакам самим собі бути катами. Один одному мусів відбрати життя, останнього вбивав польський жовнір. Від Саврання аж до Камянця Подільского дерева були обвішані трупами Гайдамаків. Довкола кождого майже містечка сторчали „палі вбивальних" на палі компаній.

Мощенькі оповідає о своїх записках, що страчено около 30 тисяч „збутованого хлопства". Число то безсумнїву перебільшене. Всетаки страчених можна числити на тисячі. Сам ловчий Браніцкі звідомляе короля, що сімсот Гайдамаків одним залом повісив, не числячи тут провідників. Їх кара инакшою, найжахливіщою смертю. Генерал Кречетніков здае московським властям рапорт, що більше як дві тисячі Гайдамаків сам віддав польським командантам. Скільки вивішав на власну руку обозний Стемпковскі, невідомо.

Після такої страшної кари рішили польські власти решту гайдамацьких полоненних розослати до рїжних фортець, як до Камянця, до Бродів, до Львова. Не знав комендант Коритівські відкіля взяти гроша на прохарчування стільки вязнів. Засобів для цього не мав зовсім. Не мали Поляки що дати їсти власному гарнізонові, оплатити його. Горстка вільска річпосполитої, наємники віддавна не діставали від скарбу ніякої платні.

Вийшов приказ уживати Гайдамаків до направи фортеці, до сипання валів і инших робіт. Рівночасно проголошено в воєвідствах, щоби шляхта реклямувала цих спійманих гайдамаків, котрі перед бунтом були її підданими й забирала їх собі з Камянця й зі Львова. Цьому спротивився ловчий Браніцкі, заявляв, що спійманих мається карати смертю.

Коритовскі вжив одну часть полоненних до кріпосних робіт, инших дав роботу на власну руку. Маючи стільки робочих рук до розпорядимости, почав будувати собі каменицю у Львові.

Ставуля працею Гайдамаків величава як на ті часи будівля у Львові. Довгий час був то першорядний будинок. Були там великі світлиці, отже був цей будинок головним місцем балів, пирів і рїжних фестинів.

Каменица ця, побудована гайдамацькими полоненими, стоїть досі в первісному, незміненому вигляді. Є то так звана каменица Андріолів з переходом під вдорім між Ринком і Театральною улицею.

II.

Павук замотує сіти.

В львівському гарнізоні від року служив чужинець офіцір Фогельвандер. За молоду служив у Франції в полку Royal Suedois. Жив веселим, гулящим життям у Парижі. Мав ще у Польщі багатого свояка. Надіявся, що оддічить його майно. І дійсно цей свояк перед смертю записав ціле майно Фогельвандерови. Але близькі свояки уневажнили завіщання. На процес із цими свояками програв Фогельвандер решту свого маєтку, яку ще вдалося йому було заховати перед розтратою в Парижі.

Не було тепер для Фогельвандера иншої ради, як вступити на службу до польського війська, в чужинній коронній гвардії. Відтепер мусів Фогельвандер жити скромним життям, із т. зв. трактаменту. А трактамент цей не тільки що був невеличкий але й неправильно виплачували його.

Коли Львів був загроженій барською конфедерацією, вислали там відділ Фогельвандера на залогу. Так найшовся Фогельвандер на арені наших повідань.

(Дальше буде).

НА СВЯТА

Календар У. Н. Союза . . . . 50 ц.
Стінний Календар . . . . . 25 ц.
Лист. папір з вершком по 30 ц.
"SVOBODA"
Grand Street, Jersey City, N. J.

ЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ ДО КРАЮ В ДОЛЯРАХ
ПАШПОРТИ — КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ.
СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ ВСІЛЯКОГО РОДА.
КУПНО І ПРОДАЖ ДОМІВ В ФІЛАДЕЛЬФІЇ І ОКОЛИЦІ.
КОНТРАКТИ І КРАЄВІ І АМЕРИКАНСЬКІ
АСЕКУРАЦІЯ ДОМІВ І МЕБЛІВ ВІД ОГНЮ.

Хто має до полагодження нотру з нищенних справ, нехай особисто або письмено зголоситься зараз зранку в перед вікном практикую української канцелярії нотаріальної:

T. J. HRYCEY & CO.
329 SOUTH FOURTH STREET, PHILADELPHIA, PA.
Bell Phone: Lombard 25-93

КАРТИНА 20x24, В 17ох КРАСКАХ, ЛИШЕ ЗА ОДНОГО ДОЛЯРА ($1.00).

500.00 доларів надгороди тим, котрі займуться розподженєм сих прекрасних образів. Перша надгорода 150.00, друга 100.00, третя 75.00, четверта 50.00, пята 40.00, шеста 30.00, сема 20.00, осьма 15.00, девята і десята по 10.00. — Хто продасть найбільше, той дістане першу надгороду. Хто менше, той другу, і т. д. Поза надгородо, даємо ще 15% від продажі. Гроші посилаємо нам тоді, як продасьте образи. На пожертву пересилки посилайте 2.00 в листі. День надгороди буде проголошений в часописі.—Голосистися до:

UKRAINIAN BAZAR, 2248 GRAYLING AVE., DETROIT, MICH.

ДО НОВОГО РОКУ
постановіть покінчити з всякими неприємностями і школами: в банкових справах зверніться до

BOSAK STATE BANK
SCRANTON, PA.

котрий приймає ощадности з цілої Америки — посилає гроші до краю скоро і дешево — продає шифкарти — полагоджує краєві нотаріяльні правні справи та стягає назад гроші.

Постановіть собі, що Вашим банком буде:

BOSAK STATE BANK, SCRANTON, PA.

ПОТРІБНО МАЙНЕРІВ
ДО МАЙНІВ PITTSBURGH COAL COMPANY
МЯГКЕ ВУГЛЯ
ВІД 8 ДО 40 МИЛЬ В ОКОЛИЦІ ПІТСБУРГА, ПА.

Вугля від 5 до 7 фітів високо, стала робота для досвідчених робітників. Скаля платнича після падолиста 1917: Платиться 57.40 цит. від тона ладования машинами там, де вугля знаходиться в тонких жилах і 53.43 ц. від тона в грубих жилах. Отворені і Замкнені Світла. Мешкання для родин і харчені доми для самотних.

Голоситься особисто або пишіть до:

PITTSBURGH COAL COMPANY
ROOM 31, 8 MARKET ST., PITTSBURGH, PA.

ТЕАТРАЛЬНІ ШТУКИ.

Арендар в клопоті, комедія з сільського життя в 4-ох актах (8 осіб) ..... 25 п.
Сулганша, сценічна картина в одній дії (7 осіб) ..... 10 п.
Степовий гість, драма в 5-ох діях (21 осіб) ..... 40 п.
Пійман вглядом або Перекопутелли, жарт на одну дію (10 осіб) ..... 20 п.
Назар Стодоля, драма на 3 дії (5 осіб) ..... 35 п.
Суєта, комедія в 4-ох діях, І. Тобилевича ..... 40 п.
Підгіряни, мельодрама в 3-ох діях (9 осіб) ..... 50 п.
В домашнім затишку або Приміряє подружа, сміховинка в 1-ій дії (4 особи), Жоржа Куртяїн, перекл. Михайло Ценевеко ..... 20 п.
Кара совісти, народна драма в 5 діях (20 осіб) ..... 30 п.
Борці за мрії, драматичні ескізи сельского життя на 4 дії (12 осіб) ..... 35 п.
Серед граду куль, або Неустрашима героїня, трагедія в 4-ох діях, в 5-ох відслонах зі співами (12 осіб) ..... 40 п.

Замовлення слати на адресу:
„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ЗА РІДНУ ЗІМЛЮ.

Економічне віче в Бережанах.

В понеділок, дня 30 листопада ц. р. відбулося в Бережанах велике віче в економічних справах, з окрема в справі законопроекту про земельну реформу. Не оглядаючись на грізну заметіль, явились відпоручники всіх сіл бережанського повіту; всіх учасників було понад пятьсот. Віче скликано заходами адвоката д-ра Володимира Бемка. Відкрив його короткою промовою др Михайло Західній. До президії вибрано д-ра Михайла Західного як председника, о. Романа Береста, пароха в Бишках і Романа Глушка, господаря з Лапшина, як його заступників. Секретарював студент університету Богдан Єлюк.

Реферат про земельну реформу виголосив п. Володимир Целевич, генеральний секретар УНДО.

В дискусії забирали голос: п. Іван Герасимович зі Львова, др Західній у справі закупна акцій Земельного Банку і в справі „Сільського Господаря", п. Осип Замощак з Бережан у справі обезпечення в „Дністрі", п. Петро Березовський з Бережан у справі сільської кооперації. Господар Роман Глушко з Лапшина вказав на потребу організації селянства.

Ухвалено відомі резолюції в справі земельної реформи, рішено допомогти Рідній Школі, Земельному Банкові, „Дністрові" й перевести по всіх селах організацію „Сільського Господаря".

До повітового комітету оборони земелі вибрано д-ра Володимира Бемка, д-ра Михайла Західного, о. Омеляна Кордубу, пароха з Саранчук, Романа Глушка з Лапшина, Панаса Мидляка з Рібник, Костя Чуховського й Осипа Замощака. По вічу відбулася довірочна нарада, на якій вибрано повітовий політичний комітет, що має перевести організацію УНДО.

НОВІ ПОЛЬСЬКІ ПАМЯТНИКИ У ЛЬВОВІ.

До численних польських памятників (Міцкевича, Собіского, Яблоновского, Уейского, Голуховского, Смольки, св. Яна з Дуклі, Кілінського, Гловацкого й ин.) і безчисленних памяткових таблиць у Львові прибувають мало не що тижня нові. Так на днях відслонено памятник „Orląt" у городі політехніки і кілька пропамятних таблиць на тих школах і ин. державних будинках, де були „одцінкі" польських військових відділів у часі між І. XI. до 21. XI. 1918 р. Відкрито також таблицю в домі гуцонимих у честь вихованців того дому, що брали участь в боях з Українцями. А тепер львівська Польонія збирає інтензивно фонди на будову памятника Словацкому (досі зібрано 23.798 зол.) і Косцюшці. Так дбають Поляки про те, щоб „польський характер" Львова бив кожного у вічі!

ВІДЧИТИ З УКРАЇНОЗНАВСТВА.

Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові задумало дати в біжучому році ряд відчитів з українознавства, а саме з історії українського письменства і мови, з історії, географії, антропольогії, геольогії та мистецтва України, а побіч сього із славяноznавства. Прелегентами будуть: др К. Студинський, др І. Свенціцький, др М. Кордуба, др І. Раковський, др І. Крипякевич, проф. М. Возняк, проф. І. Огієнко і Юрій Полянський. Перший відчит був намічений на суботу, дня 12. грудня с. р. Одначе з огляду на те, що до тепер не наспів дозвіл адміністративної влади, відчити пічнуться пізніше.

ТАК ВОНО ВСЕ ДІЄТЬСЯ.

Прошу прочитати сей лист: „Brooklyn, N. Y., 6. грудня 1925. Тому два місяці почуєся я ясось не добре. Не міг я їсти, не міг я спати і думав, що умру. Нікого не помагало мені, хотяй видав я вже $6 на лікаря. Тоді Трінера з бутельку гіркого вина, розданого тут в Бруклині та по сім чувся я ще гірше. Прийшла моя кузинка і сказала мені, що її муж терпів подібно, по одним Трінера Гірке Вино привернуло йому здоровле. Післала свою доньку до аптики і з той способ почав я вживати Трінера Гірке Вино. По вжитю Першої бутельки чувємся дуже добре, кишки почали функціонувати нормально, діставем добрий апетит і з кождим склянці лікарств. Тепер пробуєм Трінера Гірке Вино кождому. Є се факт, що в кождій часі я готов потвердити. N. J. Chelovsky, 21 Nassau St." — Трінера Гірке Вино, Трінера Лінімент, Трінера Лагодитель Кашлю і Трінера пігулки на заголовдження суть до набутя в кождій аптиці і в кождім складі лікарств. Не пробуйте їх, а коли не можете дістати їх в Вашим сусідстві, пишіть до Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найновійшій електричні апарати.

ОГЛЯДИНИ ЗДОРОВЛЯ
ХОРИХ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Лічиться успішно найновійшими методами. Дяку скору поміч в хоробах нервових, шкірних, кровяних, нирковых, мочевих, ревматичних, гемороїди та в недоманганих жолудкових і кишковых.
Мої оплати умірковані включно-чи особисті догляд при кождій візиті. Х-Рей і хемічна аналіза.
ПОРАДИ І ОГЛЯДИНИ ДАРОМ.
Dr. ZINS, Спеціяліста від 25 літ.
110 E. 16th ST., NEW YORK, N. Y.
межи 4th Ave. і Irvington Pl.
Годины: Денно 9. рано до 8 вечор; в неділі від 9 рано до 4 пополудни.

РЕВМАТИЗМ
Подивляючий домашний серединок, заявляє одно, котрий терпів.
В році 1893 я набувся мускулярного і майже-острого Ревматизму. Я терпів біль, про який можуть знати лишень ті, котрі його мають, понад три літа. Пробував я одного лікарства за другим, одних полекшувало, коли і прийшла, тришала лишь коротко. Вкінци знайшов я середник, котрий видячи мене цілковито, і не виносимий біль не вертав більше. Я відпоручив його многим, котрі терпіло на сю хоробу, декотрі з них по сімдесять і вісімдесять літ старі, а результат в них був той-сам, що і в мене.

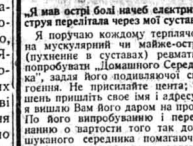

„Я мав остріболі начеб електрична струя переїтала через мої сустави".

Я поручаю кождому терпіляючим на мускулярний чи майже-острий (пухлинний в суставах) ревматизм попробувати „Домашнього Середника", задля його подивляючої сили гоєння. Не присилайте цента; лишень пришліть слове ім і адресу, а я вишлю Вам його даром на пробу. По його випробуванию і перекананию о вартости того так довго шуканого середника помагаючого пробуєтся ревматизму, заплатите тоді за него одного доляра, однак розумійте, я не хочу Вашим гроший поки не будете вдоволені і не приїшлете гроші самі. Чи не є се уважна гідна оферта? Чому маєте терпіти, коли предкладаєся Вам таку ровно даром? Не відкладайте. Напишіть днесь. 234

Mark H. Jackson, 41 M. Durston Bldg., Syracuse, N. Y.
Mr. Jackson є відвічальний. —
Повисша заява є правдива.

НЕБЕЗПЕКА ПРИ ІДЖЕННЮ ВЕПРОВИНИ. — ТАКИ ДОБРЕ ВИВАРЮЙТЕ МЯСО.

В противним случаю ви можете втповадити сего грізного паразита солітера в органам когось з вашої родини, неваречно можливо спричиняючи смерть. Не варена вепровина, а також волонина є дуже небезпічна в цій порі року, позаяк малі мізгрині або ячка (пухлинки) солітера легко видають з горячій по-

рі року, а ці мізгрині тоді загніздюються в мязі волонини або вепровім. Після мущин, женщин і дітий трапляється дуже часто, бо куховарки не дбають про сю небезпічність на рідні другі хороби, коли їх дійсний клопіт є цей потвір. Пізнимо пізнаки, коли його є відходячі части тогр паразита. Другі симптоми є брак апетиту з вимкненим лакомством, обложення язик, біль в кишках, чуваня і мудности, завороти голови, біль голови, млости як порожний жолудок, нудіня, підкови повідь очи. Жолудок отежнів, надувається, часами дається відчувати біль в буркотіння від жолудка до внутренностий. Знова чується якби щось підсувалося назад до горла. Пацієнт має дуже шкіру, тратить на вазі, має немилий відділ, слиновуе що хвилини, попадає в апатію, знеохота до праці, завсіди лінивий. Є відомо, що сплюснуті ланцади спричинює цей потвір, який часто дорослає понад 50 стіп. Коли досягне до гортанки може удусити свою жертву. Позбудетеся цего паразита сейчас, коли підкупите добрий безвозвратно. Вислать $10.48 за дозу Laxiap, коли хочете позбутися цего страшного паразита. Laxiap є знищаючий лайк сам в у нас нема рабата. Продається лише у Laxal Co., 148 Laxal Bldg., Box 963, Pittsburgh, Pa. На забезпечення вислати деяйте 25 центів окремо. За післяплатою не висилаємо. (С.16)

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Зап. Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбудеться в неділю, дня 10. січня, о годині 1-ій пополудня, в салі церковній. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо справи є до полагодження такі: 1. Члени довгуючі повинні заплатити свої вклади, щоби не були виключені з У. Н. Союза Товариства. 2. Буде вибір нових урядників на рік 1926 і справоздание урядників за минувший рік. Невиконуючі сего не будуть заплачені $1.00 кара, а урядник $2.00; кара не буде даровала. — Гр. Возняковий, предс.; І. Марковіч, секр.; Й. Клебан, кас.

ГРІНПОРІНТ, БРУКЛИН, Н. И. Укр. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться дня 10. січня 1926, о год. 3-ій, в салі 106 Clay St. Кождий член обовязаний є прибути, бо справа дуже важна. Уряд на рік 1926 нетак вибраний як слідує: Михайло Федас, предс.; Стефан Сирота, кас.; Василь Сенишин, секр. На мітинг мають явитись всі нові старші урядники до передання уряду. — В. Сенишин, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє що звичайний мітинг відбудеся о 2-ій год. попол. в неділю, 10. січня 1926, в салі Укр. Прав. Церкви, 47 Hope Ave., Passaic, N. J. На порядку нарад є Тов. справи до полагодження і будуть приняваті нових членів без вступу сего місяця. Проситься всіх членів прибути на сі збори, довгуючих членів проситься прибути і вирівнати свої заległі вклади. — Олиферій Зубор, предс.; Григорій Яськів, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. Запор. Січ, від. 155, повідомляє, що річний мітинг відбуде дня 13. грудня 1925, на котрім зістав вибраний слідуючі уряднки на 1926 рік: Михаіл Чумир, пр.; Йосиф Голіновський, з. предс.; Дмитро Федчишин, фін. секр.; Петро Каим, кас. секр.; Іван Павечак, кас.; Стефан Кордіяк, заст. кас.; Василь Берко, Данило Стецик і Василь Дрішинич, контр. комісія; Петро Макар, хорунжий і господар салі. Повідомляється членів, що не були на мітингу, що мітінги на 1926 рік будуть відбуватися так як попередних літ, другу неділя поперпім. — Дмитро Федчишин, секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Отсим подаєтся до відома, що місячні збори Тва. „Єдність", від. 163, відбудуться в неділю, дня 10. січня с. р. о год. 1-ій пополудни, на салі У. А. Горожан під ч. 847 Hort Franklin ул. Заввається всіх членів прибути на сі збори, де буде здано вити старий уряд справоздание й другі важнійші справи до полагодження. Постарайтесь заагітувати нових людий до впису в члени Тов. і Союза. Зразом подаєтся до відома, що новий уряд зістав вибраний на рік 1926 як слідує: Петро Мельник, предс.; Григорій Фраїт, заст. предс.; Йосиф Федюк, секр.; Михайло Паранич, заст. секр.; Стефан Гвіздь, кас.; Михайло Сосновий, заст. кас.; контрольна комісія: І. Шегда, В. Шегда і П. Ковбель, Й. Мельник, предс.; Й. Федюк, секр.; С. Гвіздь, кас.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Подаєсь до відома членам Тов. „Любов", від. 45, що збори відбудуться в неділю, 10. січня, в домі Тов. Ам. Горожан, 847 N. Franklin St., о год. 2-ій пополудни. На деннім порядку є справоздание уряду з року 1925 і контролі. Подаєсь до відома, що зістав вибраний уряд на рік 1926 як слідує: Мат. Камарчик, пр.; М. Рибак, секр.; Д. Веселик, кас.; Й. Лівач, М. Осипнра і М. Сопрун, контрольори; Андрій Гевський і Теодор Малик, одинчун зборів. Адресса секретаря є слідуюча: М. Рибак, 909 North Franklin St. — Уряд.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Отсим подаєсь до відома членам Тов. „Згода, від. 284, що мітинг відбудеться в неділю, 10. січня 1926, о год. 3-ій пополудни, в салі церковній на Грент стрїт. Проситься всіх членів прибути на мітинг тому, що контролі буде здавати фінансовий звіт за минувший рік. Повідомляється що тому, що товариство мало великі розходи в минувший рік за виключну ему запомогу хорим, знаходиться в прикрім положенню фінансовім. Проте проситься членів платити свої вклади як найскорше мітингу. В противним случаю Товариство не буде висилати за довжного члена до Союза і такий член що не заплатив вкладки за перший місяць, буде суспендований. — Сз. Бакюс, предс.; Дм. Гуменюк, кас.; Ник. Моссора, секр., 234 Main St., Rahway, N. J.

НЮ ЙОРК, Н. И. Тов. Вільність в Америці, від. 172, повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбуся в суботу, дня 12. грудня 1925, на котрім зістали вибрані слідуючі урядники на рік 1926: Ілько Гузар, предс.; П. Паньчишин, заст. предс.; І. Бойко, фін. секр.; В. Герич, рек. секр.; Олекса О. Сидяк, кас.; І. Мінчук, заст. кас.; О. Никифорин і М. Бойчук, контр. комісія, П. Черешньовий і В. Сокирка, контрольори хорих; М. Бойчук, Гр. Фіщак і І. Хомко, делегати Народнього Союзних Товариств; І. Рудий і І. Зборовський, правоприбічні; В. Чоторій, господар салі; Ю. Мінчук і М. Войнар, організатори. Мітинг буде відбуватися в другу суботу по першім, о годині 7.30 вечером в Укр. Нар. Домі, 217-19 E. 6-та ул. Слідуючий мітинг відбудеся в суботу, дня 9. лютого в звязку зі пишенне загально. Кождий член повинен явитися, бо суть важні справи до полагодження. Також буде справа приняваня більших членів до Тов. до У. Н. Союза без вступного. — П. Бойко, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. И. Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє всіх своїх членинь місцевих і позамісцевих, що мітинг відбудеся в неділю, дня 10. січня 1926 року о годині 2. по полудни в салі церковній. Обовязком кождої сестриці явитися з добрими думками, бо секретарка буде здавати звіт з цілого року. Новоприбувший уряд не буде потверджений, що викликало непорозуміние між сестрами. Невявившаяся сестра без важної причини підпадає карі. — Зофія Гунька, секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. Згода, від. 62, повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудеся о 3-ій год. попол. в неділю, 10. січня в салі Укр. Нар. Дому, 6177 Glenmor Ave. Є важні справи до полагодження. Проситься всіх членів прибути на згаданий мітинг. — В. Волчанський, предс.; О. Турінець, секр.

СИРАКУЗ, Н. Ї. Тов. Запорожська Січ, від. 317, на річних зборах, котрі відбудуться дня 12. грудня, вибрало слідуючий уряд на рік 1926: Василь Осуховський, предс.; В. Ківінка, заст. пр.; Т. Ковальчик, секр. фін.; І. Черкатор, заст. секр.; М. Дайнак, кас.; М. Дидик, заст. кас.; Николай Бутницький, Гр. Демянюк, контрольори; М. Дидик, І. Бучинін, Гавриіл Мозділ, хоружі хорих. Збори будуть отворені в другу неділю по першім. Адреса секр.: І. Ковальчик, 417 Onisco St., Syracuse, N. Y.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 223, повідомляє, що річний мітинг відбудеся о 1-ій год. попол. в неділю, 10. січня 1926, в салі церковній при Окілі і Райс ул. Буде справоздание старого уряду і вибір нового та другі справи до вирішення. Неявившійся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1.00. — Мих. Бирик, предс.; Гр. Чикайло, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Адарія, від. 128, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що мітинг відбудеся дня 10. січня о годині 1-ій пополудни в церковній салі під ч. 2445 1ст 31-ша ул. Проситься всіх членів прибути на мітинг. — В. Каршень, секр.

БАРІОН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Мих., від. 213, повідомляє членів, що на мітингу дня 12. грудня 1925, зістав вибраний слідуючий уряд на рік 1926: Шалімей Мохаіл, предс.; Ошуст Василь, заст. пр.; Маньків Олекса, кас.; Ошуст Йосиф, заст.; Бирич Андрій, секр. фін.; Гавриіл Василь, заст.; Кобрин Йосиф, секр. рек.; Гогра Стефан, заст.; контр. комісія: Михайлицький Григорій, Росоловский Михаіл і Хоптій Михаіл; тростісі: Гогра Стефан, Кобрин Михаіл і Кушир Павло; пропорщики: Туфрин Григорій і Теліщенський Йосиф; надз. хорих: Гриник Кузь і Когут Михайло. Подаєся до відома членам, що місячні мітинги будуть відбуватися все в кождий перший вівторок по десятім. — Шалімей Михаіл, предс.; Бирич Андрій, секр. фін., 33 West 15th St.

ЖАРТИ.

Гідне наслідування.

Чоловік (до жінки на театральному представленні): Ти певно запримітила, моя дороженька, що вже першою в другою дією минуло чотири роки, а ця артистка, що грає ролю графині, все ще ходить у тій самій суконці. Мені здається, це примір гідний до наслідування.

—o—

Англієць запрошував у Лондоні Американця на представлення „Гамлета":

— Ах, ви Англійці — заявив Американець з почуттям вищости — все спізнюетеся. Таж я бачив Гамлета вже чотири роки тому в Ню Йорку. А для вас то новина!

—o—

В малярській роботі.

— Вважай, не дотикай образа, бо ще не висох!

— Ніщо, я обмию собі руку.

—o—

Одна молода дівчина конче хоче дістатися до фільму. Зголошується до фільмового режісера.

— Покажіть мені, пані, свої ніжки.

Кандидатка несміло підносить суконку понад лівє коліно.

— Ну, незле, а тепер прошу показати праву ногу.

Майбутня фільмова зоря соромиться вже:

— Друга нога, пане директор, виглядає зовсім таксамо.

— Таксамо?- Коли так, то я ангажую вас до фільму під заголовком „Жінка з двома лівими ногами".

ЯК ВАШ ЖОЛУДОК?
Мій добрий, дякую. Однак не все він був таким. Він може деколи забутися Дипепсія, Нестравности, Жолудкового катару, Відбивання, Тріпотання серця, Квасів жолудка, Терпкости, Затвердіння, Болю голови і т. п. так як я і в сей сам спосіб. Не присилайте цента бо я так певний, що сей середник поможе Вам як і мені, що вишлю Вам його оплачено почтою.
Коли він покажеся тим, що позбавить Вас жолудкових недомагань, приймете мені одного доляра. Як виглядає Вам са запорука.
Пишіть тепер. Адреса: 246
THEODORE H. JACKSON
215 James St., B-62, Syracuse, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

128 найкращих українських пісень і танців на скрипку або мандоліну. Щойно з друку. Такого збірника ще не було. Роскішне видання. Замовте сейчас. Ціна 2 доляри. Пишіть в листі: SICHOWY BAZAR, 34 E. 7th St., New York, N. Y. 304-5

ПОШУКУЮ свого знакомого і товариша Юліяна Винтоняк, має мешкати десь коло Нью Йорку. Хтобн знав його адресу, або він сам, прошу зголосися до:
GEO. KUZMA,
Fishing River, Man., Canada. 4-6

ПОШУКУЮ брата Михайла Кірцика з села Видрий, пов. Снятин. Його жена походить зсела Шевченка коло Кутів, Гуцульщина. Хто би про них знав, або сами, пишіть до:
MICHAEL KOTT
140 Franklin Ave., Woodlawn, Pa. 4-6

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ.
МАЮ на складі всякого рода костюми до аматорських представлень. Також українські народні строї на концерти і народні вступи, як також всякі потрібні прирядя до характеризования, як перуки, вуси, бороди, фарбки, мастикс і т. п.
Замовлення на костюми до представлень належить присилати як тільки перед представленєм, подаючи точний спис строїв, на адресу:
M. E. UHORCHAK,
216 Washington St., Jersey City, N. J.

ДО КАНАДИ.

Перший транспорт фармерських робітників і робітниць до Канади прийде раннюю весною. Если Ви маєте своїх або знакомих, якіб хотіли приїхати до Канади робити на фармах, пишіть їм цйфорти, а ми пороздаємо їх в найкоротшім часі. Подробиці інформацій пишіть, Canada Steamship Ticket Agency, Ukrainian Department, 378 Crsig St., West., Montreal, Que., Canada., P. J. Henry, мировий судя, властитель офісу. 288—

УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ.

На складі маємо великий вибір рекордів, на всіх мовах і всіх компаній, як також рольки на піяно.
Пишіть до: 293—
MIZNARODNY BAZAR,
703 Fairmount Ave., Philadelphia, Pa.

ЯК ХОЧЕТЕ КУПИТИ АБО ПРОДАТИ дім, бізнес або фарму, як хочете перекати гроші позичати до своїх проектів або злагодити якунебудь правну справу так прошу удатися до:
WALTER KOSTETSKI & CO., Inc.,
Business and Real Estate Broker,
4309 Germantown Ave., Phila., Pa.

ПАТЕНТИ
В справах патентования винаходів звертайтеся до патентових адвокатів в Вашингтоні, котрі полагодять кождому справу скоро і вповнюдякую. — Пишіть по українськи сейчас по наш довідний патентовий підручник і оказові зразки. Скора і фахова обслуга.
BRYANT & LOWRY
Registered Patent Attorneys
310 VICTOR BLDG.,
WASHINGTON, D. C.

ОСТІННІ КАЛЄНДАРІ на рік 1926
ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ.
Маємо на складі 30 рікнородних календарів на 1926 рік. Календарйом друкований по українськи, свята означені червоними буквами.
Ціна за один календар 30 ц. в пересилкою, а 4 за доляра.
Шторникам, агентам і для тих, що хотять заняття продажу календарів, висилаємо даром спис стінних календарів по гуртовій ціні. За повереднім заплиданем $5.00 вишлемо 30 штук оказових календарів, пробованих ілюстрацій, а опісля замовляли більше число. Замовлення посилайте на адресу:
UKRAINIAN BAZAR,
168 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

ГАЛІЙСЬКІ ГАРМОНІЇ
Виробляємо і спроваджуємо різні ріжучої кари ручно робленіїталійські гармонії, найлішої у світі. Деякі гармонії гарантії. Наші ціни суть низші від всіх иних. Безплатні інструкції для купючих. Пишіть по даровий каталог.

RUATTA SERENELLI CO.
817 Blue Island Ave., Dept. 65,
CHICAGO, ILL.

ЮЛІЯ ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОСУЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЬ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКО ДРУГІ ЗАБАВИ.
129 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2565